

naša skupnost

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE GROSUPLJE

Analiza poslovanja OZD v I. polletju 1988

Pogoji gospodarjenja v I. polletju 1988

V I. polletju ni prišlo do bistvenjšega vpliva sprejetih ukrepov v maju, ki so bili povezani z reprogramiranjem zunanjih dolgov, razen na področju omejevanja porabe, kjer so ukrepi začeli takoj delovati z interventnimi zakoni o omejevanju porabe (osebne, skupne in splošne). Sprostitev cen, uvoza in tečaja dinarja tudi še ni imela merljivih učinkov v gospodarstvu občine v I. polletju. Večina cen OZD v občini je prešla na svobodno oblikovanje (omejuje jih zmanjšana poraba), sprostitev uvoza in deviznega trga ni imela večjega vpliva, pa tudi tečajna politika še ni dala rezultatov, čeprav naj bi načrtovana, kot je bila, v prihod-

nosti lahko pozitivno vplivala predvsem na poslovanje industrije, kjer je delež izvoza v celotnem prihodu največji.

Poleg problemov padanja produktivnosti, visoke inflacije in negotovosti gospodarstva zaradi administriranja v gospodarskem sistemu se je izrazito zaostriča še ne-likvidnost.

Negospodarstvo se še naprej srečuje z velikimi težavami, ki so posledica razkoraka med potrebami in možnostmi gospodarstva (posebno izrazito v zdravstvu). Zaradi tega tudi ni uresničena naloga razbremenitve gospodarstva.

Glavni problem gospodarjenja pa še vedno predstavlja nezmožnost dolgoročnejšega predvidevanja in s tem ugotavljanje realnega položaja OZD.

(Dalje na 2. strani)

Prenehanje ukrepa družbenega varstva v DO Slovenijales — Stolarna Dobrepolje

V DO STOLARNA so prenehali veljati razlogi, ki so pripeljali to DO do ukrepa družbenega varstva.

Do Stolarna je prišla v velike težave že v začetku leta 1986, ko so se poslovanju z izgubo pridružili še kadrovske problemi. Na

podlagi polletnih rezultatov v letu 1986 je DO izkazala izgubo v višini 49.023.193 din, kar je bil povod za izdelavo programa ukre-

pov za odstranitev vzrokov za nastalo izgubo, ki ga je sprejel Delavski svet DO 15. 9. 1986. Kljub temu je izguba naraščala in je ob

da bi pridobili ustreznega sanatorja.

Sklep o uvedbi ukrepa družbenega varstva je bil sprejet 25. 2. 1987 z veljavnostjo od 1. 3. 1987 do 1. 3. 1988. Z ukrepom so bili uvedeni sledeči družbeni posegi v DO Stolarna:

— odstavitev poslovodnega organa,

— začasna omejitev samoupravne pravice delavcev pri odločanju glede organiziranosti, samoupravnih splošnih aktov, plan-

(Dalje na 2. strani)

1. Finančni rezultat

v 000 din

Element	30. 6. 1987	30. 6. 1988	IND
celotni prihodek,	422.291	1.539.563	365
— od tega izvoz na konv. trg	158.788	692.025	436
porabljena sredstva,	423.291	1.135.250	268
— od tega amortizacija	32.576	86.488	173
dohodek		404.313	
čisti dohodek	47.590	340.041	715
— bruto OD	47.590	299.169	628
poslovni sklad	—	24.579	—
— rezervni sklad	—	16.173	—
izguba	94.604	—	79
povp. št. zaposlenih (iz ur)	94	79	—
povp. netto OD na delavca	98.004	86.868	395

2. Produktivnost v DO je višja za 12%.

3. Težav v plasmanu proizvodnje ni. 45% prodaje je usmerjeno v izvoz, krepi pa se tudi kooperacija z Italijo in Avstrijo.

4. Finančni rezultat ob polletju daje vsaj minimalne možnosti za posodobitev tehnologije.

5. Zagotovitev ustrežnejših OD je povečala motivacijo delavcev, utrdili pa so se tudi medsebojni odnosi.

6. Likvidnostnih težav DO trenutno nima, kljub temu da LB GB še vedno ne sodeluje niti na področju izvoznih kreditov.

7. Finančna situacija je v glavnem razčiščena, domljivih terjatev je še cca 13.000.000 din.

Javna razprava o stanju organiziranosti družbenih dejavnosti in interesnih skupnosti v občini

Na zadnjem zasedanju skupščine pred letnimi počitnicami dne 22. 6. 1988 so delegati obravnavali Poročilo o stanju organiziranosti družbenih dejavnosti in interesnih skupnosti v občini. Poročilo o družbenih dejavnostih, ki imajo velik vpliv na življenje in počutje občanov, je sovpadalo z obravnavo iste problematike v republiški skupščini. Vse slabši gospodarski položaj vse bolj omejuje sredstva za izvajanje programov družbenih dejavnosti, po drugi strani pa gospodarstvo komaj še lahko zadovoljuje vse potrebe družbe. Tako smo občani v primeru družbenih dejavnosti zainteresirani za njihovo čim bolj organizirano in racionalno delovanje z dveh strani — kot plačniki preko prispevkov iz delovnega razmerja in kot uporabniki njihovih storitev.

Zato je IS SO Grosuplje predlagal, da se Poročilo o stanju organiziranosti družbenih dejavnosti in interesnih skupnosti v občini posreduje v javno razpravo do konca septembra 1988, in sicer v vsa okolja (KS, OZD, skupnosti), kar je bilo na skupščini tudi sprejeto.

Zato pozivamo vse organizacije in KS, da do konca septembra posredujejo svoje pripombe in sugestije na Komite za družbeno planiranje in gospodarstvo občine Grosuplje.

Grosuplje, 26. 8. 1988

devetmesečju znašala 147.107.000 din in konec leta 1986 193.100.000 din. Vzroki za izgubo so bili v nenehno upadajoči proizvodnji, ki je bila odraz tehnološke zastaranosti, med vzroki pa so bili tudi subjektivni, kot so nedisciplinarnost in neorganiziranost. Poleg tega je bila lesna industrija kot celota v težkem položaju, kar je vplivalo tudi na poslovanje DO Stolarna. Posledice ekstenzivnega razvoja lesarstva se v celoti prenašajo s trgovine na proizvodni del, kar je bilo še posebej izrazito v SOZD Slovenijales. Stolarna kot relativno velik izvoznik tudi ni dosegala cen, ki bi bile dohodkovno pozitivne, poleg tega pa so bili tudi pogoji izvoza slabši, kot so sedaj.

Ugotovljeno je bilo, da se program za odpravo vzrokov za izgubo ne izvaja dosledno, zato so se že po devetmesečnih rezultatih pojavile zahteve po ukrepu družbenega varstva, IS je že tedaj pričel priprave za uvedbo ukrepa, vendar je naletel na izredne velike težave pri kadrovske popolnitvi začasnega kolegijskega poslovodnega organa. Med tem časom se je aktivneje vključil v razreševanje položaja tudi SOZD Slovenijales. Iskale so se rešitve v spremembi organiziranosti DO, s tem

Voznikom iz Grosupljega in Šmarje-Sapa

Zaradi gradnje avtoceste bo predvidoma do konca meseca novembra 1988 obvoz pri Motelu Grosuplje in polovična zapora ceste skozi naselje Šmarje-Sap. Promet bo oviran na obeh cestah, zato se voznikom iz Grosupljega priporoča, da upoštevajo naslednja navodila:

- vozniki, ki potujejo iz Grosupljega v Ljubljano, naj uporabljajo regionalno cesto skozi Šmarje-Sap;
- vozniki, ki potujejo iz Ljubljane, naj uporabljajo magistralno cesto do priključka pri Motelu Grosuplje in naprej do centra Grosupljega oziroma doma;
- priporoča se, da se občani širšega območja

Grosuplja namesto osebnih vozil v čim večji meri poslužujejo javnih prevoznih sredstev; — v času obnove regionalne ceste preko naselja Šmarje-Sap do Cikave naj se občani izogibajo parkiranju in ustavljanju vozil ob tej cesti; — vsem udeležencem v prometu se priporoča previdna vožnja na širšem območju Grosupljega, predvsem v naselju Šmarje-Sap, in dosledno upoštevanje prometnih označb.

Grosuplje, dne 7. 9. 1988

Komite za varstvo okolja in urejanje prostora

Dela potekajo po načrtih, žal pa je promet zaradi izvajanja del velikokrat oviran (foto: L. Rozman)

Analiza poslovanja OZD v prvem polletju 1988

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kazalci gospodarjenja

Izvoz — uvoz

Po podatkih iz carinskih deklaracij je izvoz na konvertibilni trg večji za 10,3% od istega obdobja lani, uvoz pa za 45,6%. Indeks pokritja uvoza znaša 105,2 (ob trimesečju 87,6). Ti podatki kažejo, da se rast izvoza v občini v primerjavi s predhodnimi obdobji umirja, kar povzroča ob sprostitvi uvoza nekoliko manjše pokritje uvoza z izvozom kot v letu 1987. Kljub temu pa je saldo izvoza in uvoza še pozitiven.

TOZD LSNL, Iskra Zmaj, TOZD Specialne baterije, Iskra, TOZD Stikalni elementi, Motvoz in platio in Kovinastroj.

Delež izvoza po podatkih iz bilanc uspeha v celotnem prihodu znaša 10,9% in je zneskovno večji za 209% v primerjavi z istim obdobjem lani. Delež izvoza v celotnem prihodu se je povečal glede na I. polletje lani za 31%, glede na I. trimesečje letos pa za 9%. Največji delež izvoza dosega Livar, TOZD LSNL (45,6%), Black & Decker (29,9%), Zmaj, TOZD Specialne baterije, (43,5%), Stolarna (44,9%), Turist, TOZD Motel (31,3%) in Iskra, TOZD Stikalni elementi (18,9%). Izvoz na konvertibilni trg so največ povečali v Stolarni (37,2%), Sploš-

Fizični obseg poslovanja

Indeks fizičnega obsega industrijske proizvodnje za obdobje I—VI 1988 v primerjavi z istim obdobjem lani znaša 99,3 s tem, da v primerjavi s I. trimesečjem beležimo tudi porast zaloga izdelkov, ki so večje za 1,1% od istega obdobja lani. To kaže, na še vedno neugodna gibanja v proizvodnji, glede na povečanje zaloga pa tudi že v prodaji.

Odkup oz. prodajo kmetijskih proizvodov trenutno lahko še ocenjujemo kot ugodno pri mleku kjer smo dosegli 53% lanske celoletne količine (6.000.561 l), pri mesu pa so nekoliko manj ugodni rezultati. Bistveno več je

delovnih ur je v industriji za 1% večji, kar pomeni, da produktivnost še pada, vendar se ta trend umirja, saj je proizvodnja le za 0,7 indekse točke nižja kot v istem obdobju lani. Skupno število zaposlenih (6.137) se ni spremenilo v primerjavi z istim obdobjem lani, je pa celo za 0,7% manjše kot v I. trimesečju. Gospodarstvo kot celota v tem trenutku namreč ne razpolaga s proizvodnimi programi, na osnovi katerih bi se lahko izognilo negotovosti v gospodarjenju, zaradi česar so možnosti novega zaposlovanja minimalne.

manj, kot je rast drobno prodajnih cen.

Taka gibanja vplivajo na zelo skromno akumulacijo, ki je le za 26% večja od istega obdobja lani. Akumulacijska stopnja znaša samo še 55% lanske, reproduktivna sposobnost gospodarstva je za 22 odstotnih točk nižja, delež akumulacije v dohodku pa je manjši za 49 odstotnih točk. Z vidika akumulativnosti gospodarjenja je poslovni rezultat izredno slab in ne daje nikakršnih razvojnih možnosti.

Investicijska vlaganja so znašala 5.078.512.000 din in so manjša

temu pa je Iskra, TOZD Stikalni elementi, ustvarila zneskovno največ akumulacije.

Poslovanje v negospodarstvu

Negospodarstvo je povečalo celotni prihodek za 166%, dohodek za 173% in čisti dohodek za 210%, kar je v okviru rasti inflacije kot v gospodarstvu (indeks 251) in so v povprečju za 14,8% višji kot v gospodarstvu ter znašajo 530.879 din. Zaposlenost je ostala na ravni istega obdobja lani, od prvega trimesečja pa je za 6,5% manjša.

Tabela: Izvoz — uvoz I—VI 1988

Vir: NBS — carinske deklaracije

	v 000 din		IND	struktura	
	I—VI 1987	I—VI 1988		1987	1988
izvoz skupaj	11.830.185	13.002.007	109,9	100	100
— konvertibila	8.182.370	9.027.624	110,3	69,2	69,4
— kliring	3.647.815	3.974.383	109,0	30,8	30,6
uvoz skupaj	6.239.235	9.081.895	145,6	100	100
— konvertibila	5.894.504	8.583.406	145,6	94,5	94,5
— kliring	344.731	498.489	144,6	5,5	5,5

Med OZD s pozitivnim saldom na konvertibilnem trgu so Stolarna, Splošno mizarstvo, IMP, TOZD tovarna armatur, IMP,

nem mizarstvu (103,2%), v Zmaju, TOZD Specialne baterije, (44,9%) in v IMP, TOZD LSNL, (40,1%).

tudi pšenice, saj je dosežena že 65% večja količina kot v celem letu lani.

Število zaposlenih na podlagi

Nismo izkoristili vseh možnosti

Sklad vabi v šole in tečaje

Do 1992. leta bo zastopala delavce pri obrtnikih iz naše občine v skupščini Medobčinskega sklada za izobraževanje delavcev na področju samostojnega osebnega dela Ljubljana, Miklošičeva 26, Cilka Moškerc (članica predsedstva), obrtnike pa Tatjana Škrjanc.

V novo mandatno obdobje je sklad stopil s številnimi novimi oblikami povračil za krajše ali daljše izobraževanje in izpopolnjevanje znanja ob delu ali iz dela, in sicer po potrebah obrtne delavnice ali posameznika. Posebno zanimivi bodo v bodoče krajši tečaji, ki jih bo sklad organiziral neposredno pri posameznih šolah. Tako so npr. letos že tekli tečaji za gostinske delavce.

Skupščina sklada III. mandatnega obdobja, ki jo je vodil Zlatko Krumpačnik, je sprejela poročilo o delu sklada v letih 1984—1987 ter poročilo o delu predsedstva, ki ga je podal Janez Bonča. Ta je med drugim povedal, da je bilo v tem času obravnavanih in ugodno rešenih 436 prošelj delavcev (iz 14 občin) za povračilo stroškov izobraževanja

po skrajšanih, srednjih, višjih in visokih programih usmerjenega izobraževanja. V vse aktivnosti sklada je bilo v štirih letih vključenih več kot deset tisoč tristo delavcev in delavk. Strokovno izobrazbo ali izpopolnjeno znanje si je pridobilo okrog 4.700 delavcev, osnovni tečaj iz varstva pri delu je opravilo 2.120, obnovitvenega pa 1.067 zaposlenih pri obrtnikih. Razne druge tečaje, ki so jih organizirale obrtne zadruge ali sekcije pri Zvezni obrtnih združenj Slovenije, pa je opravilo na račun sklada 1.200 delavcev in delavk. Nad šest tisoč jih je spoznalo (ob različnih priložnostih) zadolžitve sklada in osnovnih organizacij sindikata ter pridobilo osnovna znanja o svojem pravnem položaju.

So delavci pri obrtnikih iz naše občine v preteklih letih izkoristili izjemne možnosti, ki jim jih pri izobraževanju ob delu in iz dela ter na kulturnem področju nudi sklad?

V neposrednem stiku s tehnično sekretarko sklada Malči Macura in sekretarjem Borutom Anzelcem oziroma organi sklada tel:

312 533 je bilo v preteklih štirih letih 300 delavcev in delavk zasebnega dela drobnega gospodarstva iz naše občine. K tem je potrebno dodati še tiste, ki so opravljali tečaje iz varstva pri delu pri obrtnih združenjih in številne delavke iz frizerskih salonov, ki so se udeležile tečajev in strokovnih ekskurzij v organizaciji sekcije frizerjev.

Številka pa bo v letih 1988—1992 lahko znatno večja, saj so predsedstvo, komisija za izobraževanje in odbor samoupravne kontrole v zadnjih dveh letih naredili tudi veliko na področju obveščanja in stalnega zbiranja pobud in predlogov o še zanimivejših pristopih sklada na izobraževalnem in kulturnem področju.

Na skupščini so sprejeli tudi predlog o jesenski ekskurziji po Jugoslaviji in o tem, da bodo septembra razpisali za 100 milijonov dotacij izobraževalnim organizacijam, ki usposablajo tudi delavce za proizvodne in storitvene obrtne delavnice v 14 občinah ljubljanskega območja.

Stane Jesenovec

Finančni rezultat poslovanja I—VI 1988

Finančni rezultat poslovanja gospodarstva je ob upoštevanju rasti drobnoprodajnih cen, ki je znašala 165,6%, zelo slab. Predvsem velja to za delitvena razmerja v dohodku. Edini pozitivni premiki so v tem, da nobena OZD ne posluje z izgubo in da se je povečal delež izvoza v celotnem prihodu.

Celotni prihodek je večji za 135%, dohodek pa za 149%, kar pomeni, da ne zagotavljamo realno enakega obsega poslovanja kot v istem obdobju lani. Obveznosti iz dohodka za skupne in splošne potrebe so realno manjše zaradi sprememb v načinu financiranja teh potreb. Zelo velik pa je porast (256%) pri sredstvih iz dohodka za druge potrebe (delovne skupnosti, obresti, zavarovanja, SLO, skupna poraba, ki je odvisna od velikosti dohodka, članarine in SIS-i materialne proizvodnje). Čisti dohodek je za 160% večji. Najhitreje so rasli BOD (vpliv spremenjenega načina financiranja skupne porabe) in sicer so večji za 206%. Če bi upoštevali korekcijski faktor (1,21), bi bila primerljiva rast 153%, torej

od obračunane amortizacije za 15,2%.

Povprečni čisti osebni dohodek na delavca je za 146% večji (462.286 din), kar predstavlja glede na rast življenjskih stroškov, ki je znašala 173,1%, precejšen realen padec. To je že posledica zakonskega omejevanja OD pa tudi rezultata poslovanja, ki je na meji pozitivnega (rezervni sklad v znesku akumulacije predstavlja 42,5%).

V I. polletju letošnjega leta ne beležimo izgub v poslovanju, kar pomeni, da se sanacijski programi uspešno izvajajo, posebno to velja za Stolarno in Zmaj, TOZD Specialne baterije. Zaradi nelikvidnosti je prišlo do velike kratkoročne zadolženosti v nekaterih OZD, kar je ob sedanji politiki obrestnih mer lahko velik problem, v kolikor ne gre za izvozne kredite. Zaostruje se situacija na področju pridobivanja del v gradbeništvu, kar posebno močno občuti GPG. Akumulacijska stopnja se je razen v 14 TOZD-ih zmanjšala. Celotni prihodek se je najmanj povečal v Iskri, TOZD Stikalni elementi, (48%) in POZD Elektroservis (39%), kar je ob 165% inflaciji zelo velik realen padec, ki je zabeležen tudi pri dohodku obeh organizacij. Kljub

Prihodki SIS družbenih dejavnosti so znašali 16.882.000.000 din in so bili za 157% večji kot v I. polletju lani. Od tega je na občinske SIS odpadlo 7.567.000.000 din ali 44,8 vseh prihodkov SIS. Ob polletju so bili glede na interventni zakon zabeleženi presežki prihodkov občinskih SIS v višini 470.500.000 din, ki pa so bili usklajeni z republiško bilanco, tako da niso bili blokirani. Na podlagi tega so se prispevne stopnje za SIS-e znižale skupno za 0,53 odstotne točke, povečala pa se je stopnja za izobraževalno skupnost za 0,59 odstotne točke. Te stopnje veljajo v II. polletju s tem, da je eno znižanje stopenj bilo izvršeno s 1. 4. 1988.

Občinska zdravstvena skupnost je ob polletju izkazala za 325.644.000 din primanjkljaja prihodkov glede na dohodke, s tem da je poravnane polovica negativnega salda po ZR 1987.

Sredstva za splošno porabo so znašala 2.124.000.000 din in so za 251% večja. Od tega odpade na občinsko porabo 1.285.000.000 din oz. 60,5%.

Grosuplje, dne 8. 8. 1988
KOMITE ZA DRUŽBENO PLANIRANJE
IN GOSPODARSTVO

Prenehanje ukrepa družbenega varstva v DO Slovenijales — Stolarna Dobrepolje

(Nadaljevanje s 1. strani)

skih aktov, poslovne politike, kadrovskih zadev, delitve OD in sistemizacije del in nalog, — imenovan začasni kolegijski poslovodni organ (ZKPO)

ZKPO je bil imenovan iz vrst delavcev GPG, ki se je vključil pod določenimi pogoji kot možen sanator. DO Stolarna je imela v takratnem času nepokrito izgubo

po ZR 1986, žiro račun je bil ne-nehno blokirani in grozil je stečajni postopek. To je pripeljalo tudi do tega, da so delavci štiri mesece prejeli minimalne OD v višini 66.000 din kar je povzročilo dodaten kadrovski osip.

Sanacijski program z izhodiščem, da senator GPG ni dobil podpore pri LB GB, tako da je tudi GPG odstopilo od sanatorstva. Ker DO Stolarna ni imela podpore s strani banke, se je situacija

kot posledica nelikvidnosti celo leto 1987 slabšala.

25. 11. 1987 je bila zamenjena sestava ZKPO z ozirom na to, da GPG ni bil več pripravljen sodelovati v sanaciji Stolarne. Nov ZKOP, sestavljen iz članov iz vrst SOZD Slovenijales in Stolarne, je začel delo z osnovno predpostavko, da se mora Stolarna sanirati brez pomoči kake druge OZD. Glavna naloga novega ZKPO je bila zmanjšati zadolže-

nost, dokončno razčistiti finančno stanje in poživiti proizvodnjo.

24. 2. 1988 je skupščina na predlog IS sprejela sklep o ukrepu družbenega varstva še za obdobje od 1. 3. 1988 do 1. 9. 1988 z ozirom na to, da se je položaj v DO Stolarna začel izboljševati, da pa je nova sestava ZKPO imela na razpolago premalo časa, da delo konča. Stolarna je sicer poslovno leto 1987 zaključila z izgubo 580.462.000 din, vendar jo je us-

pela pokriti z nepovratnimi sredstvi in sanacijskimi krediti praktično že pred oddajo zaključnega računa. To je izboljšalo likvidnostni položaj v Stolarni, DO se je otresla kratkoročnih kreditov, prišlo pa je tudi do pozitivnih premikov v proizvodnji. Poslovanje po periodičnih obračunih v letu 1988 je ves čas pozitivno in upošteva predhodne ugotovitve menimo, da ukrep družbenega varstva samoupravnih pravic in

družbene lastnine v DO ni več potreben.

DO Stolarna bo še naprej poslovala v skladu z operativnim programom sanacije, urejevanje ter usklajevanje samoupravnih splošnih aktov je v teku, prav tako pa so rešene nujne kadrovske zadeve.

Ob prenehanju ukrepa družbenega varstva je poleg glavnih ugotovitev položaj v Stolarni sledeč (glej tabelo na 1. strani):